

**KAMARAI
GYAKORLATI OKTATÓI
KÉPZÉS**

Adminisztrációs
ismeretek

II. kötet

2021

Szerző:
Bangó-Rodek Viktória

Lektorálta:
Ördög Dóra

Aktualizálta:
Iritz-Fekete Livia

Lektorálta:
Dr. Závaczki Tamás

Kiadó:
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Budapest

A kiadvány az Innovációs és Technológiai Minisztérium,
illetve a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal
támogatásával a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos
elkülönített állami pénzalap képzési alaprésze terhére nyújtott
forrás felhasználásával jött létre.

TARTALOM

I. KAMARAI ADMINISZTRÁCIÓS ISMERETEK.....	4
1. A szakmai gyakorlati képzés folyamata	4
2. Szakképzési struktúra	8
3. A képzőhellyé válás lépései a (gyakorlati képzést szervező szervezet) duális képzőhely szemszögéből	12
4. A tanulószerveződés, együttműködési megállapodás és a szakképzési munkaserveződés.....	15
5. A tanulóképzéshez kapcsolódó kötelezettségek és jogok, (képzőnek, tanulóknak)	18
6. A szakirányú oktatás (gyakorlati képzés) adminisztrációs feladatai.....	20
7. A tanulószerveződés, együttműködési megállapodás és szakképzési munkaserveződés kötésének folyamata, módosítás, megszüntetés, felbontás	22
A duális képzést befolyásoló jogszabályi háttér, irányadó jogszabályok.....	30
Esetpéldák a szakképzés területéről.....	31

I. KAMARAI ADMINISZTRÁCIÓS ISMERETEK

1. A szakmai gyakorlati képzés folyamata

A tananyagban az egyszerűség kedvéért a következő rövidítéseket használjuk:

- **régi Szkt.:** 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- **Szkt.:** 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- **Szkr.:** a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7) Korm. rendelet
- **Szht.:** 2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról
- **Nkt.:** 2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről
- **Mt.:** 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- **Szja:** 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- **ISZIIR:** Internet Alapú Szakképzési Integrált Információs Rendszer
- **OKJ:** Országos Képzési Jegyzék
- **SZMSZ:** szakképzési munkaszerződés
- **TSZ:** tanuló szerződés
- **EM:** együttműködési megállapodás

Fogalomtár

A szakképzés ingyenessége: Az állam az első kettő szakma megszerzését - ideértve az ahhoz kapcsolódó előkészítő évfolyamban, illetve a műhelyiskolában való részvételt is - az első szakmai vizsga befejezéséig, a második szakma esetén legfeljebb három tanéven keresztül ingyenesen biztosítja. Továbbá ingyen biztosítja a technikumban tanulói jogviszony, illetve felnőttképzési jogviszony keretében az érettségi bizonyítvány megszerzését. Valamint ingyenes a szakmai képzéshez kapcsolódó első szakképesítés megszerzése az első képesítő vizsga letételéig. Nem számít önálló szakma megszerzésének a munkakör magasabb színvonalon történő ellátása céljából a meglévő részs szakmát magában foglaló szakmára történő felkészítés és szakmai vizsga letétele.

A szakképzésben történő ingyenes részvétel szempontjából a 2020.01.01-ét követően megszerzett szakma és szakképesítés vehető figyelembe.

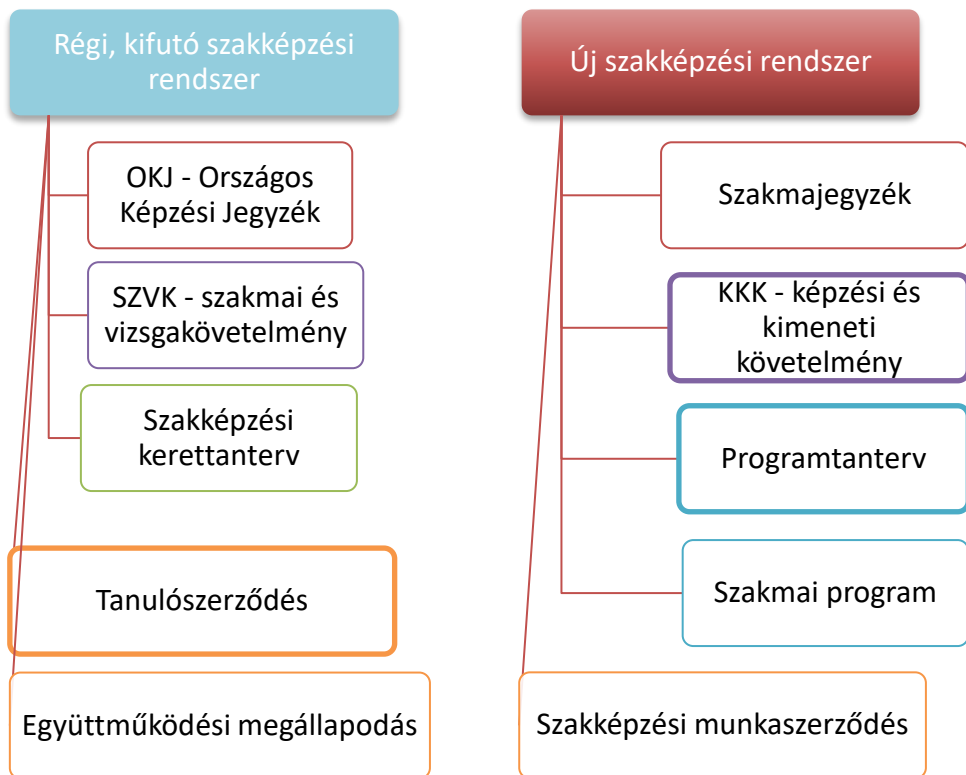
Iskolai rendszerű szakképzés: Szakképző iskolában folyó szakképzés, résztvevői a szakképző iskolával **tanulói jogviszonyban** állnak.

Szakmai oktatás: Iskolai rendszerben **szakmai oktatás** folyik, amely sikeres szakmai vizsga esetén technikumban és szakképző iskolában is államilag elismert középfokú végzettséget és **szakképzettséget** ad. A Szakmajegyzéken szereplő szakmák elsajátítására kizárólag szakmai oktatás keretében van lehetőség.

Szakmai képzés: A képzési struktúra másik halmazát a szakképző intézmények vagy felnőttképzők által is megszervezhető **szakmai képzés** keretében megszerezhető **szakképesítések** alkotják. Szakmai képzés kizárólag **felnőttképzési jogviszonyban** szervezhető. A szakmai képzések, szakképesítések listája nem kerül jogszabályban kiadásra. A korábbi OKJ-ben szereplő, a Szakmajegyzék szakmái között meg nem jelenő szakképesítések egy része - és különösen azok, amelyek adott szakmai tevékenység, munkaterület, munkakör stb. betöltéséhez jogszabályban meghatározott képesítési követelményként szükségesek - az ágazati készségtanácsok javaslatát figyelembe véve ebben a körben jelennek meg.

A szakmai képzés eredményes elvégzéséről a képzésben résztvevő **tanúsítványt** szerez, amely előfeltétele a képzőtől független, **akkreditált vizsgaközpontban teljesíthető képesítő vizsgának**. A képesítő vizsga sikeres teljesítése esetén a vizsgázó **államilag elismert, szakképesítést tanúsító képesítő bizonyítványt** szerez.

1. ábra: Szakképzési rendszer dokumentumai

Régi, kifutó rendszer tanügyi dokumentumai

Országos Képzési Jegyzék (OKJ): Az állam által elismert szakképesítéseket tartalmazza, ezen belül például a szakképesítés-ráépüléseket és a rész-szakképesítéseket. Tartalmazza a szakképesítés azonosító számát, szintjét és megnevezését.

Szakképzési kerettanterv: A szakmai és vizsgakövetelmény alapján kidolgozott, a szakképesítés követelményei átadásának tartalmát és menetét leíró egységes, kötelezően alkalmazandó dokumentum, amelyet a szakközépiskolai vagy szakiskolai képzésben szakképesítésenként, a szakgimnáziumban ágazatonként és szakképesítésenként a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter rendeletben ad ki az oktatásért felelős miniszterrel és az adott szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben.

Szakmai és vizsgakövetelmény (SZVK): Meghatározza az adott szakképesítés komplex szakmai vizsgájára történő felkészülés szakmai követelményeit, feltételeit és azokat a követelményeket, amelyeket a komplex szakmai vizsga során szükséges teljesíteni.

Új szakképzési rendszer tanügyi dokumentumai

A szakmajegyzék: A kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmákat tartalmazza. A szakmajegyzékben szakmánként meghatározásra került a szakma azonosító száma, ennek keretében tanulmányi területe, ágazati besorolása, szintjének meghatározása, a szakma megnevezése, a hozzá kapcsolódó szakmairány, valamint a szakmai oktatás időtartama.

A képzési és kimeneti követelmény (KKK): A szakmához az ellenőrzési, a mérési és az értékelési rendszer kialakítását és működését biztosító, a szakképzésben kötelezően alkalmazandó dokumentum. A képzési és kimeneti követelményeket – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – a szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványként a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon teszi közzé.

A programterv: A programtervet a KKK alapján – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – a szakképzésért felelős miniszter dolgozza ki és teszi közzé. A szakma azonosítására szolgáló alapadatokon kívül a programterv:

- a tananyagegységeket, azok célját, tartalmát, terjedelmét és a
- tananyagegységekhez rendelt időkeretet,
- az egyes tananyagegységek évfolyamonkénti megoszlását, tagolását; az oktató képzési követelményeit; az alkalmazott képzési módszereket,
- a végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint az oktatáshoz kapcsolódó egyéb speciális feltételeket és ezek biztosításának módját.

A szakmai program: A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik. A szakmai programot a szakképző intézmény, illetve az általa szervezett részsakmára történő felkészítés tekintetében a felnőttképző dolgozza ki és a szakképző intézmény, illetve a felnőttképző honlapján teszi közzé.

Gyakorlati képzést folytató szervezet/Duális képzőhely: A szakirányú oktatás megvalósítója a szakképző intézménnyel együtt.

Ágazati képzőközpont: A duális képzőhelyi követelményeknek való együttes megfelelés érdekében történő együttműködés céljából

a) legalább négy mikro- vagy kisvállalkozás által, vagy

b) legalább kettő közép vállalkozás vagy a kis- és a közép vállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv tv.) hatálya alá nem tartozó gazdálkodó szervezet által vagy

c) a gazdálkodó szervezet és a szakképzési centrum legfeljebb 60%-os tulajdoni hányadával együttesen létrehozott nonprofit gazdasági társaság.

Tudásközpont: A szakirányú oktatás és a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti duális képzés egy képzőközpontban történő megvalósítása céljából a felsőoktatási intézmény és a szakképzési centrum együttesen legalább 51%-os tulajdoni hányadával létrehozott ágazati képzőközpont.

Vállalati képzőközpont: Önállóan vagy más gazdálkodó szervezet megbízása alapján folytatandó szakirányú oktatás céljából a saját tanműhellyel rendelkező, a Kis- és közép vállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény (Kkv tv.) hatálya alá nem tartozó gazdálkodó szervezet, ha utolsó éves nettó árbevételének legalább 90%-a vállalkozási tevékenységből származik, saját szervezetén belül vállalati képzőközpontot működtethet.

Az ágazati képzőközpont és a tudásközpont szervezeti minőséget - a társaság alapításakor vagy később - a gazdasági társaság kérelmére a cégbíróság állapítja meg. A gazdasági társaság az ágazati képzőközponti és a tudásközponti szervezeti minőséget cégnevében feltüntetheti.

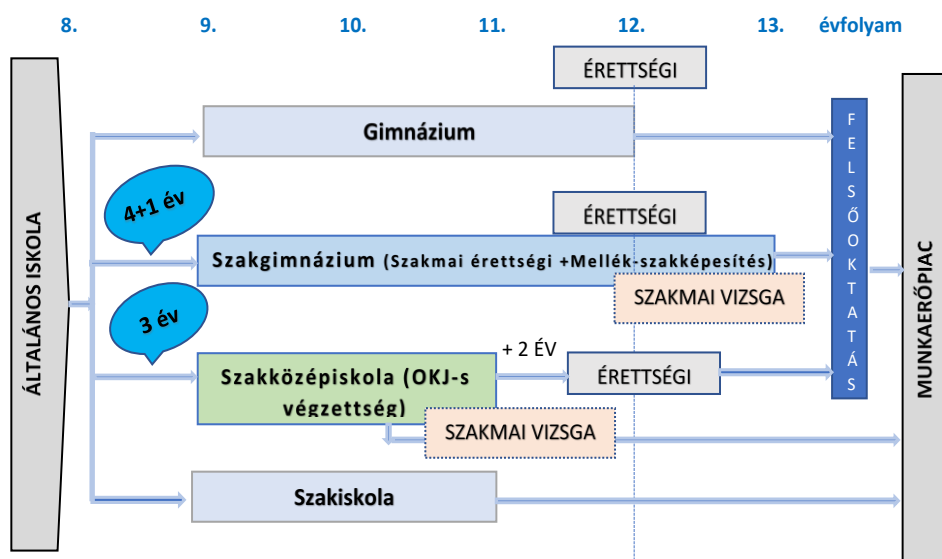
Az ágazati alapoktatás és alapvizsga: A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul, amely a tanulók számára kötelező és a magasabb évfolyamba lépés valamint a szakirányú oktatásban a szakképzési munkaszerződés megkötésének feltétele.

2. Szakképzési struktúra

A szakképzés kifutó rendszere

Szaggimnázium: A tanulókat a szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, az ehhez kapcsolódó főszakképesítés és a választható mellék-szakképesítés megszerzésére készíti fel. Célja a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulás vagy szakirányú munkába állás. A szaggimnáziumnak 4 középiskolai, majd azt követő 1 szakképzési évfolyama van.

2. ábra A szakképzés kifutó rendszere

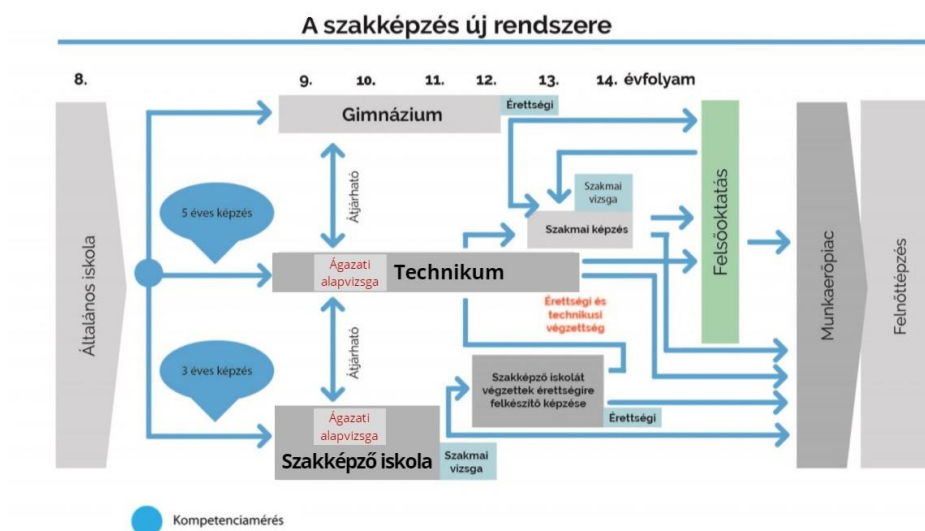
A kilencedik–tizenkettedik évfolyam elvégzése lehetőséget biztosít szakmai érettségi végzettség és az ágazatához tartozó mellék-szakképesítés megszerzésére. A mellék-szakképesítés tanulása választható a tanuló számára. A mellék-szakképesítés tananyagtartalma helyett a tanuló az iskola által biztosított, további – szakmai tartalmat megerősítő, egyéb kompetenciafejlesztő vagy gyakorlati ismereteket bővítő – lehetőségek közül is választhat.

Szakközépiskola: A szakközépiskolának 3+2 évfolyama van. A kilencedik-tizenegyedik szakképzési évfolyamon az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzés és szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik. Az államilag elismert szakképesítést szerzett tanulók, választásuk alapján érettségi vizsgára készülhetnek fel a további két évfolyamon. A szakképesítés megszerzése után érettségire felkészítő két tanév kizárólag a 4 kötelező érettségi tárgyból teendő vizsgára készít fel, ugyanis a megszerzett szakképesítés ötödik vizsgatárgyként lesz elismerhető.

Szakiskola: A szakiskola a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése, oktatása céljából a többi tanulóval sajátos nevelési igénye miatt együttthaladásra nem képes tanulókat készíti fel a szakmai vizsgára. A szakiskolában az OKJ-ban meghatározott szakképesítések körében – a sajátos nevelési igény jellegétől függően – a szakképzési kerettanterv vagy a speciális kerettanterv szerint folyhat szakképzés. A közismereti oktatás a szakiskolában a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti kerettanterv alapján folyik. A képzés ideje 3-4 év a megszerzhető szakképesítéstől függően.

A szakképzés új rendszere

3. ábra: A szakképzés új rendszere

A szakképző intézmény: Szakképző intézmény a technikum és a szakképző iskola. A szakképző intézmény szakképzési alapfeladat ellátására létrejött jogi személy, amely a fenntartójától elkülönült, önálló költségvetés alapján gazdálkodik.

A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő **szakmai oktatás** és **szakképesítésre felkészítő szakmai képzés** folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján **ágazati alapoktatásban** és **szakirányú oktatásban** történik. A szakmai oktatás keretében – ha a szakképzési törvény vagy a Kormány rendelete eltérően nem rendelkezik – az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

A technikum: A szakgimnázium helyett a technikum elnevezés került bevezetésre. A technikusképzés 5 éves. Az első két év ágazati ismereteket adó képzése után a második ciklusban duális képzés folyik. A négy kötelező közismereti tárgyból tesznek érettségit a diákok, a technikus szakképesítés szakmai vizsgája lesz egyben az ötödik érettségi tárgy. A technikum tehát az általános műveltséget megalapozó érettségi vizsgára és a szakmai vizsgára készít fel. A technikumnak a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van, melyek külön minisztériumi engedély alapján felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján is megszervezhetőek. A technikumban kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is folytathat, az ilyen felkészítés 2 évfolyamos.

Szakképző iskola: A szakképző iskola 3 éves. Az első év ágazati ismereteket adó képzés, az azt követő két évben duális képzés folyik, elsősorban szakképzési munkaszerződés keretén belül. A szakképző iskolának tehát az adott szakma megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és szakmai oktatást magában foglaló, illetve kizárólag szakmai vizsgára felkészítő, a szakmajegyzékben meghatározott számú évfolyama van.

Szakképzés rendje és időtartama

Tanítási év: Az érettségi vizsga, illetve a szakmai vizsga évét kivéve szeptember első munkanapjától a következő év június 16. megelőző utolsó munkanapig tart. A tanítási év - azokon az évfolyamokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik - ötnapos tanítási hetekből áll, a szombat, a vasárnap és a munkaszüneti nap pedig tanítás nélküli pihenőnap. A tanítási évben legalább 3 alkalommal, legkevesebb 6 nappal álló tanítási szünetet és a Kormány rendeletében meghatározott esetben rendkívüli szünetet, a tanítási év utolsó napját követően a tanév végéig terjedő időszakban pedig legalább 30 egybefüggő nappal álló nyári szünetet kell biztosítani.

Tanév: Az iskolában szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó időszak. Ezen belül az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati óraszámokból és a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlatból áll.

Összefüggő szakmai gyakorlat/egybefüggő szakmai gyakorlat: A *szakképzési kerettantervben/programtervben meghatározott óraszámú a szorgalmi időszakon kívül kötelezően teljesítendő szakmai gyakorlat*. Az adott évfolyam teljesítésének feltétele az *összefüggő/egybefüggő szakmai gyakorlat* teljesítése. A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az *összefüggő/egybefüggő szakmai gyakorlatot*, ha azt korábban már teljesítette.

Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt - a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatás igazolatlan mulasztásának pótlása, illetve szakképzési munkaszerződés keretében folytatott szakirányú oktatás kivételével - **szakirányú oktatás nem szervezhető** (kivéve a más munkáltatói jogviszonnyal is rendelkező tanuló illetve képzésben részt vevő személyek esetében, szakképzési munkaszerződés megkötése esetén).

A gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor azokon a közismereti oktatási napokon, amikor a közismereti oktatás foglalkozásainak száma az adott napon a 4 foglalkozást meghaladja. Mentésül a tanuló és a képzésben részt vevő személy a duális képzőhelyen a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettsége alól a közismereti és az olyan oktatási napokon, amikor az iskolával közösen elfogadott képzési program alapján a tananyagelem átadása a szakképző intézményben történik. Továbbá olyan iskolai rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező vagy a tanuló tanulmányok alatti vizsgája, komplex szakmai vizsgája napjain, továbbá minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól (keresőképtelenség, kötelező orvosi vizsgálat, véradás, stb.).

A szakirányú oktatás időtartama a napi **8 órát**, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fiatal munkavállaló, a napi **7 órát** nem haladhatja meg. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a napi szakirányú oktatási időt meghaladó szakirányú oktatásban nem vehet részt.

A napi szakirányú oktatást **6 és 22 óra között kell megszervezni**. A szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú oktatás vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább **16 óra folyamatos pihenőidőt** kell biztosítani.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére, ha a napi szakirányú oktatási idő

- a **4 és ½ órát** meghaladja, legalább 30 perc,
- a **6 órát meghaladja**, legalább **45 perc** megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a napi szakirányú oktatási időn belül.

Ellenőrző kérdések

- Hány éves képzés a szakgimnáziumi képzés?
- Nevezze meg a szakképzés két új intézményi típusát!
- Hány szakmát tartalmaz a képzési jegyzék?
- Melyik tanügyi dokumentum rövidítése a KKK?
- Mektől meddig tart a tanév?
- Milyen időintervallum között szervezhető a napi szakirányú oktatás?

3. A képzőhelyé válás lépései a (gyakorlati képzést szervező szervezet) duális képzőhely szemszögéből

A szakirányú oktatás célja a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítása, azok gyakorlatban történő alkalmazása, illetve a szakmai vizsgára történő felkészítés.

A szakirányú oktatás megvalósulhat az iskolai tanulmányhelyben, képzőközpontban vagy a duális képzőhelyen (gyakorlati képzés folytatására jogosult gazdálkodó szervezetnél, egyéb szervnél vagy szervezetnél) A szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a tanuló duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban – a gazdasági kamara által igazolt módon – nem biztosítható.

A szakirányú oktatás külső képzőhelyen folyhat:

- együttműködési megállapodás (kifutó rendszer),
- tanulószerveződés (kifutó rendszer),
- szakképzési munkaszerződés (a 2020/2021-es tanévtől) keretében.

A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező, a tanulónak mulasztását pótolnia kell.

A duális képzőhelyek nyilvántartása

Amennyiben egy gazdálkodó szervezet úgy dönt, hogy duális képzőhelyként kíván működni (valamely telephelyén, valamely szakképesítésben), nyilvántartásba vételi kérelmet kell benyújtania az illetékes területi kamarának.

Duális képzőhelyként az a képzőközpont vagy más olyan gazdálkodó szervezet vehető nyilvántartásba:

- amelynél a szakirányú oktatás megszervezésének feltételei biztosítottak,
- amely a jogszabályokban meghatározott végzettséggel és szakképesítéssel vagy szakképzettséggel és gyakorlattal rendelkező személyt foglalkoztat,
- amely a duális képzőhely által vállalt szakirányú oktatáshoz szükséges eszközzel és felszereléssel rendelkezik és
- az új szakképzési rendszer tekintetében minőségirányítási rendszert működtet vagy legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek megfelel.

A személyi feltételek

A duális képzőhelyen oktató az lehet, aki

- cselekvőképes, (kifutó szakképzési rendszer esetén: büntetlen előéletű)
- nem áll a szakirányú oktatási tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt
- a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő, államilag elismert, legalább középfokú szakirányú szakképzettséggel és legalább ötéves, az érintett szakképzettségnek megfelelő szakmai gyakorlattal rendelkezik és
- kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik.

Mentesül a kamarai gyakorlati oktatói vizsga letétele alól az, aki

- szakirányú mestervizsgával rendelkezik,
- a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő
 - szakirányú felsőfokú szakképzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal,
 - felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal vagy
 - - az egészségügyi ágazat tekintetében - egészségügyi gyakorlatvezető szakképesítéssel rendelkezik, vagy
- a 60. életévét betöltötte.

A tárgyi eszközök

Az adott szakképesítés vagy szakma – kifutó rendszerben *szakmai és vizsgakövetelményében* (SZVK)- vagy képzési és kimeneti követelményében (KKK) meghatározott eszköz- és felszerelési jegyzék szerint történik a tárgyi eszközök (gépek, berendezések, szerszámok) vizsgálata.

Az iskolai rendszerű szakképzés – kifutó rendszerben a *SZVK* - vagy KKK előírása mellett az adott iskolatípusra és szakképesítésre kiadott *szakképzési kerettanterv vagy programterv, és szakmai program alapján folyik*. A *gyakorlati képzést folytató szervezetnek*/duális képzőhelynek a szakirányú oktatást az említett dokumentumok figyelembevételével kell megszervezni.

A nyilvántartásba történő felvételi eljárás

A nyilvántartásba vételi eljárás a szakirányú oktatást megelőzően lebonyolításra kerülő hatósági ellenőrzés, amelynek során az adott szakképesítés/szakma tekintetében a képzőhely jogszabályi feltételek szerinti felkészültségét ellenőrzik a vizsgálatot végzők.

A szakirányú oktatásban részt venni szándékozó szervezetek **nyilvántartásba vételi eljárása kérelem benyújtásával indul**, amelyet a kérelmező szervezet szakirányú oktatási célt szolgáló székhelye vagy telephelye szerinti **illetékes területi kamarának kell benyújtani**. A kérelem beérkezése után a nyilvántartást vezető szerv (területi kamara) az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény szabályai szerint egy helyszíni szemle keretében győződik meg a feltételek meglétéről.

Amennyiben a gazdálkodó szervezet feltételei megfelelnek az előírásoknak, a területi kamara az általa vezetett közhiteles hatósági nyilvántartásába veszi a szakirányú oktatást szervező szervezetet.

A nyilvántartásba vételi eljárás vizsgálati szempontjai, bemutatandó dokumentumok:

- a képzőhely (telephely) szakhatóság által kiadott működési, illetve telephely engedélye, vagy bejelentési kötelezettség teljesítésének igazolása, amennyiben tevékenysége miatt szükséges;
- szakirányú oktatásban gyakorlati oktatóként részt vevő személy szakképesítésnek/szakmának megfelelő szakirányú végzettségét, mentességét igazoló dokumentumok;
- gyakorlati oktató igazolása arról, hogy nem áll foglalkozástól eltiltás hatálya alatt (régii kifutó rendszerben hatósági erkölcsi bizonyítványaa büntetlen előéletéről)
- oktatni kívánt szakmához tartozó tanügyi dokumentumok bemutatása (KKK, PTT, iskolával közösen kialakított képzési program illetve régi kifutó rendszerben SZVK, kerettanterv
- nyilatkozat a jogszabály szerinti minőségirányítási rendszer működtetéséről vagy legalább a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által a duális képzőhelyek számára kidolgozott minőségi követelményeknek való megfelelésről
- megfelelően előkészített munka-, balesetvédelmi napló; (régii kifutó rendszerben foglalkozási napló is)
- az oktatni kívánt szakmához szükséges eszközök, felszerelések (gépek, berendezések, szerszámok) vizsgálata a képzési és kimeneti követelményében (régii kifutó rendszerben: SZVK-ban) meghatározott eszköz- és felszerelési jegyzéke szerint;
- a tanulók képzésénél használt eszközök megfelelő műszaki állapotának biztonságtechnikai előírásoknak való megfeleléségének vizsgálata meglévő bizonylatok (érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálati jegyzőkönyv) vagy szemrevételezés alapján.

Együttműködési megállapodás esetén a képzéshez megkövetelt feltételek rendelkezésre állását a szakképző **iskola joga és kötelezettsége ellenőrizni**, amelyet az együttműködési megállapodás aláírásával felelősséggel elismer [régii Szt. 56. § (6)]. A szakképző iskola a gyakorlati képzés megkezdését megelőzően igazolást állít ki a gyakorlati képzés személyi és tárgyi feltételeinek meglétéről a gyakorlati képzést

folytató szervezet részére. Ezen képző szervezetek **nyilvántartásba vétele** az együttműködési megállapodás **ISZIIR-ben történő rögzítésével** történik. Az egyszerűsített eljárás történhet helyszíni ellenőrzés nélkül, dokumentumok ellenőrzése alapján.

A duális képzőhelyek felügyelete, ellenőrzése

A tanulószereződés, együttműködési megállapodás, vagy a 2020/2021-e tanévtől szakképzési munkaszerződés alapján folyó szakirányú oktatás **komplex szakmai és hatósági ellenőrzését** a gazdasági kamara végzi. Célja annak vizsgálata, hogy a szakirányú oktatást folytató szervezetek megfelelnek-e a jogszabályokban előírt személyi és tárgyi feltételeknek, a duális képzéssel összefüggő kötelezettségeiket teljesítik-e, továbbá annak ellenőrzése, hogy betartják-e a jogszabályokban a szakirányú oktatás tartalmára vonatkozó előírásokat.

Az ellenőrzés történhet

- a tanulóval jogviszonyban álló szakképző iskola megkeresése,
- a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő (gyám) megkeresése alapján (kifutó rendszerű képzések esetén),
- hivatalból,

vagy a szakképzésért felelős miniszter kezdeményezésére.

A területi kamara ún. hatósági **(köztes) ellenőrzést** indít, ha bejelentés érkezik a szakképzést folytató szervezet képzési tevékenységére vonatkozóan. A szakirányú oktatást folytató szervezet kötelezettségmulasztása, jogszabálysértése bírságot, súlyosabb esetben akár a duális képzés folytatásától történő eltiltást vonhatja maga után.

A megújító hatósági (köztes) ellenőrzés elrendelése

Amennyiben egy nyilvántartásba vett duális képzőhelyen az adott szakmában az utolsó ellenőrzés időpontja és a *tanulószereződés* vagy szakképzési munkaszerződés kötés között több mint 2 naptári év telik el, a területi kamara ún. megújító hatósági (köztes) ellenőrzést folytat le. A megújító hatósági (köztes) ellenőrzés eljárásrendje megegyezik a szakirányú oktatás hatósági ellenőrzésének folyamatával azzal a kiegészítéssel, hogy az ellenőrzés során a nyilvántartásba vételi eljárás során vizsgált feltételek kerülnek ellenőrzésre.

A duális képzőhely által működtetett tanműhely: A duális képzőhely által működtetett tanműhely személyi feltételei a korábbi szabályozástól eltérnek; ebben az esetben az alapfeltételek mellett az alábbi személyek részvétele is szükséges:

- a tanműhelyvezető, aki ezt a tevékenységet más munkaköre mellett is elláthatja,
- a termelő-szolgáltató tevékenység előkészítéséhez szükséges műszaki, fizikai dolgozó.

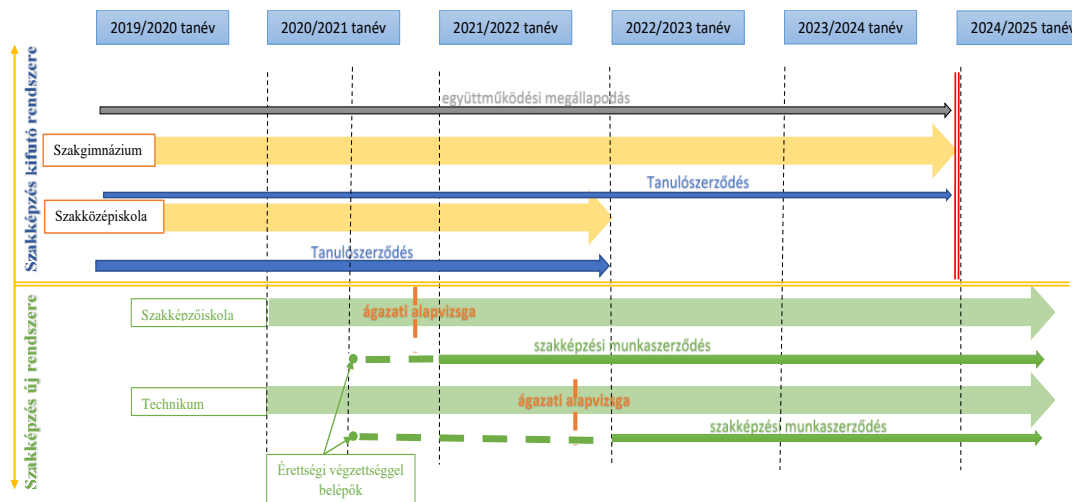
Ellenőrző kérdések

- Milyen típusú nyilvántartás a duális képzőhelyek nyilvántartása?
- Soroljon fel néhány dokumentumot, amelyet a nyilvántartásba vételi eljárás során be kell mutatni?
- Ki mentesül a kamarai gyakorlati oktatói vizsga alól?
- Hányféle képzőhely ellenőrzést ismerünk?
- Ki végzi a komplex hatósági ellenőrzést?

4. A tanulósz szerződés, együttműködési megállapodás és szakképzési munkaszerződés funkciója, tartalmi kritériumai

4. ábra: Tanulósz szerződés és a szakképzési munkaszerződés kötése

A tanulósz szerződés

Tanulósz szerződés – kifutó rendszerben – a **tanuló** (kiskorú tanuló esetén a szülő, illetőleg a gyám) és a tanuló gyakorlati képzését vállaló **szervezet között** jön létre, amelyet a területi kamara tart nyilván.

Tanulósz szerződés csak a képzés **szakmai vizsgáig tartó, hátralévő teljes időtartamára** köthetőkizárólag a költségvetési támogatásban részesített képzésekre.

A tanulósz szerződés kötésére jogosult szervezet

Tanulósz szerződést olyan gazdálkodó szervezet köthet, melyet a területileg illetékes kamara a jogszabályi feltételek ellenőrzését követően a duális képzőhelyek nyilvántartásába vett.

Ha a szervezet csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés teljesítéséhez szükséges feltételekkel, akkor megállapodást köthet egy másik, gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezettel vagy szakképző intézménnyel, akihez gyakorlati képzésre átirányíthatja a tanulósz szerződéses tanulóját. A **teljesítési megbízotti** szerződés létrejöttét csak a tanulósz szerződést megkötő szakképzési hozzájárulásra kötelezett, gyakorlati képzést folytató szervezet kezdeményezheti.

A tanulósz szerződés kötésére jogosult tanuló

Tanulósz szerződés – kifutó rendszerben kizárólag az OKJ-ben szereplő szakképesítésekre - az iskolai rendszerű szakképzésben **magyarországi székhellyel** működő köznevelési intézményben, **iskolai oktatás keretében részt vevő** tanulóval köthető (régi Szt. 42. §).

Meghatározott feltételek mellett a szakgimnázium tizenegyedik vagy tizenkettedik évfolyamától is köthető tanulósz szerződés.

A tanuló egyidejűleg **csak egy hatályos tanulósz szerződéssel** rendelkezhet. A tanulósz szerződés kötésének feltétele, hogy a tanuló **sikeres szintvizsgával**, vagy érettségivel rendelkezzen.

A tanulószerveződés tartalma

A tanulószerveződés tartalmát a régi Szkt. 48. §-a szabályozza.

A **tanulószerveződéses jogviszony kezdete** a szervezetnél a biztosítási jogviszony kezdete, amely megelőzheti a gyakorlati képzés tényleges megkezdését.

A tanulószerveződésben rögzíteni kell a tanulószerveződéses képzés kezdő félévére vonatkozó **pénzbeli juttatást**, amelyet havonta kell fizetni. Ez a mindenkori minimálbér 15%-ának és a gyakorlati képzési idő aránya szerinti szorzó alapján kerül megállapításra.

A együttműködési megállapodás

Az együttműködési megállapodás alapján – kifutó rendszerben – a régi Szkt. 56. §-ában szabályozott esetekben folytatható a tanuló gyakorlati képzése.

Az együttműködési megállapodás a szakképző **iskola** és a gyakorlati képzést folytató **szervezet között** jön létre. A gyakorlat típusa szempontjából alapvetően két esetet különböztetünk meg:

- **szorgalmi időre** kötött együttműködési megállapodás: az iskolai gyakorlatot kiegészítő gyakorlati képzésre kötődik a szorgalmi időszakban.
- **összefüggő nyári gyakorlatra** kötött együttműködési megállapodás: ez esetben kizárólag a szorgalmi időszakot követő, összefüggő nyári gyakorlatra jön létre.

A együttműködési megállapodás tartalma

Az együttműködési megállapodás tartalmát a régi Szkt. 57. §-a szabályozza.

Az együttműködési megállapodásban rögzíteni kell a gyakorlati képzést folytató szervezetnél gyakorlati képzésben részt vevő **tanulók szakképesítésenkénti/ágazonkénti és évfolyamonkénti létszámát**.

Továbbá meg kell határozni, hogy a gyakorlati képzési idő egyes szakaszaiban **hol valósul meg a gyakorlati képzés, s ki gondoskodik a tanulók felügyeletéről**.

Az együttműködési megállapodás tartalmazza a gyakorlati **képzés tartalmát, tárgyi feltételrendszerének leírását**, e feltételek biztosítására vonatkozó kötelezettségvállalást a megállapodó felek részéről.

A szakképzési előszerződés

A tanuló a szakirányú oktatást megelőzően a duális képzőhellyel szakképzési előszerződést köthet. A tanuló és a duális képzőhely a szakképzési előszerződés megkötésével arra vállalnak kötelezettséget, hogy a szakirányú oktatás céljából későbbi időpontban szakképzési munkaszerződést kötnek. A szakképzési előszerződés megszűnik a szakképzési munkaszerződés megkötésekor.

A szakképzési munkaszerződés

Szakképzési munkaszerződés a 2020.szeptember 1-től a szakképzés új rendszerében indított képzések esetén köthető kizárólag a szakirányú oktatásra vonatkozóan.

A tanuló, ill. képzésben részt vevő és a duális képzőhely között írásban létrejött szakképzési munkaszerződés

- a szakirányú oktatás teljes időtartamára vagy
- évente egy alkalommal, legalább négy és legfeljebb tizenkettő hét egybefüggő időszakra köthető.

A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, ill. képzésben részt vevő és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre.

Szakképzési munkaszerződés azzal a tanulóval köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalakmassági követelményeknek megfelel. A tanulónak vagy képzésben részt vevőnek egyidőben egy szakképzési munkaszerződése lehet.

A szakképzési munkaszerződés tartalma

A. Szkr. 250. §-a szabályozza a szakképzési munkaszerződés tartalmi elemeit. Ilyen tartalmi követelmény például a duális képzőhely adatai (székhely, elérhetőség, adószám), a tanuló személyes adatai (lakcím, oktatási azonosító szám, elérhetőség), a tanuló szakképző intézményének neve és adatai, a szakirányú oktatás körébe tartozó munkafeladatok leírása, a szakirányú oktatás időtartama és helye, a tanulót megillető munkabér összege.

A szakképzési munkaszerződés tartalmazza a tanuló arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy

- a duális képzőhely képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,
- a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
- a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
- nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a duális képzőhelynek jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

A szakképzési munkaszerződés tartalmazza a duális képzőhely arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a tanuló számára - egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen - szakirányú oktatásról gondoskodik.

A duális képzőhely a szakirányú oktatás megvalósításához közreműködőt vehet igénybe.

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés aláírásával egyidejűleg írásban tájékoztatja a tanulót:

- a munkabér és az egyéb juttatás kifizetésének időpontjáról, az azt terhelő fizetési kötelezettségek levonásáról,
- a tanuló számára nyújtható egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és nyújtásának feltételeit,
- a szakirányú oktatásáért felelős személy családi és utónevéről és elérhetőségéről.
- közreműködő igénybevétele esetén a közreműködő nevét, a nála megvalósuló szakirányú oktatás helyszínét és a közreműködőhöz történő kirendelés időtartamát.

A jogszabály lehetőséget ad saját munkavállaló szakirányú oktatásának megszervezésére is szakképzési munkaszerződés keretében vagy akár a meglévő felnőtt munkavállalói munkaszerződésének az Szkr. 250 §-a által előírt tartalmi elemekkel történő kiegészítésével.

Utóbbi esetre csak akkor kerülhet sor, ha a képzésben részt vevő személy nem nappali rendszerű szakmai oktatásban vagy szakmai képzésben vesz részt és az őt felnőtt munkavállalóként foglalkoztató tevékenysége kapcsolódik a képzésben részt vevő által tanult szakma ágazatához.

Ellenőrző kérdések

- Soroljon fel 3 olyan tartalmi elemet, amelynek a tanuló szerződésben kötelezően szerepelnie kell!
- Kik között jön létre az együttműködési megállapodás?
- A gazdálkodó szervezet megszervezheti-e a saját munkavállalójának szakirányú oktatását?
- Mikor szűnik meg a szakképzési előszerződés?
- Egy tanuló egyidejűleg hány szakképzési munkaszerződéssel rendelkezhet?

5. A tanulóképzéshez kapcsolódó kötelezettségek és jogok, (képzőnek, tanulónak)

A tanulószerveződés megkötésével kapcsolatos jogok és kötelezettségek

A gyakorlati képzést folytató szervezet kötelezettségei a tanulószerveződés megkötésével

A szervezet kötelezettséget vállal, hogy a tanuló számára – egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen – a szakképzési kerettantervnek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik, a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére felkészíti. A tanulót a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti. [régi Szkt. 48. § (2) bekezdés; 35. § (1)-(2) bekezdések]

A szervezetnek biztosítani kell a tanulót megillető:

- pénzbeli juttatást a tanulószerveződés teljes időtartamára, beleértve az oktatási szüneteket is [régi Szkt. 63.§ és 64. § (3) bekezdés]
- kedvezményes étkeztetést, útiköltség-térítést, munkaruhát, egyéni védőfelszerelést, tisztálkodási eszközt és kötelező juttatásokat [régi Szkt. 68. § (1) bekezdés],
- a teljes képzési időre felelősségbiztosítást [régi Szkt. 70. § (3) bekezdés]
- rendszeres orvosi vizsgálatokat [régi Szkt. 35.§ (3) bekezdés]
- szünetet és felkészülési időt (régi Szkt. 66. §).

A gyakorlati képzést folytató szervezet jogai a tanulószerveződés megkötésével

A szakképzési hozzájárulásra kötelezett Szht.-ben meghatározott módon teljesítheti bruttó kötelezettségét a gyakorlati képzés szervezésével (tanulószerveződéssel, együttműködési megállapodással vagy hallgatóval kötött hallgatói munkaszerződéssel), illetve a saját dolgozó képzésével. Amennyiben gyakorlati képzést folytat, az állami feladatellátásból fakadóan jogosulttá válik képzési normatívára, amely igényét úgy érvényesítheti, hogy ún. **bruttó kötelezettsége** mértékét csökkentheti az alap-, illetve a kiegészítő csökkentő tételek figyelembevételével.

A tanuló kötelezettségei a képzés során

A tanuló kötelezettséget vállal arra, hogy a gyakorlati képzést szervező szervezet képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja, a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja, a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja. Nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gyakorlati képzést szervező szervezet jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

A tanuló jogai a képzés során

A szakgimnázium, a szakközépiskola és a szakiskola tanulóját a szakképzési évfolyamokon tanulószerveződés, együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés keretében megilletik a tanulószerveződésben, együttműködési megállapodásban rögzített juttatások, kedvezmények és mindazon jogok, amelyet az érdekvédelem tekintetében a Munka Törvénykönyve, valamint az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés követelményei tekintetében a munkavédelemre vonatkozó törvény és végrehajtási rendeletei biztosítanak a munkavállaló részére.

A szakképzési munkaszerződés megkötésével kapcsolatos jogok és kötelezettségek

A duális képzőhely kötelezettségei a szakképzési munkaszerződés megkötésével

A duális képzőhely vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára a törvényben meghatározott juttatások nyújtására. A szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel való részvétel esetén, ha az Szkt. eltérően nem rendelkezik, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy oktatására a duális képzőhelynél a gyakorlati oktatóként kijelölt személy gyakorolja az oktató törvényben meghatározott jogait és teljesíti kötelezettségeit.

A tanuló kötelezettségei a képzés során

A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre. Továbbá vállalja, hogy a duális képzőhely képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,

- a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
- a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
- nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a duális képzőhelynek jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

A tanuló jogai a képzés során

A technikum, a szakképző iskola tanulóját a szakképzési évfolyamokon a szakképzési munkaszerződés alapján folyó gyakorlati képzés keretében megilletik a szakképzési munkaszerződésben rögzített juttatások, kedvezmények és mindazon jogok, amelyet az érdekvédelem tekintetében a Munka Törvénykönyve, valamint az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés követelményei tekintetében a munkavédelemre vonatkozó törvény és végrehajtási rendeletei biztosítanak a munkavállaló részére.

Ellenőrző kérdések

- Milyen kötelezettséget vállal a tanuló a tanulószerződés megkötésével?
- Milyen jogai vannak a tanulónak a szakképzési munkaszerződés alapján folyó képzésben?

6. A szakirányú oktatás (gyakorlati képzés) adminisztrációs feladatai

A tanulói juttatások dokumentálása

A tanulói juttatások dokumentálása tanulószerveződés esetén

A szervezet a tanulószerveződés megkötésével kötelezettséget vállal, hogy a tanuló számára – egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen – a szakképzési kerettantervnek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik, a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére felkészíti. A tanulót a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti (rég. Szt. 48. § (2) bekezdés; 35. § (1)-(2) bekezdések).

A szervezetnek biztosítani kell a tanulót megillető:

- pénzbeli juttatást a tanulószerveződés teljes időtartamára, beleértve az oktatási szüneteket is (rég. Szt. 63.§ és 64. § (3) bekezdés),
- kedvezményes étkeztetést, útiköltség-térítést, munkaruhát, egyéni védőfelszerelést, tisztálkodási eszközt és kötelező juttatásokat (rég. Szt. 68. § (1) bekezdés),
- a teljes képzési időre felelősségbiztosítást (rég. Szt. 70. § (3) bekezdés),
- rendszeres orvosi vizsgálatokat (rég. Szt. 35.§ (3) bekezdés),
- szünetet és felkészülési időt (rég. Szt. 66. §).

A pénzbeli juttatás havi mértékének legkisebb összege az elmélet/gyakorlat arányának függvényében				
Az elmélet/gyakorlat aránya	A minimálbér 15%-ának	nappali oktatás (100%)	esti oktatás (60%)	levelező oktatás (20%)
20-80%	1,3-szerese	19,5%	11,7%	3,9%
30-70%	1,2-szerese	18%	10,8%	3,6%
40-60%	1,1-szerese	16,5%	9,9%	3,3%
50-50%	1-szerese	15%	9%	3%
60-40%	0,9-szerese	13,5%	8,1%	2,7%
70-30%	0,8-szerese	12%	7,2%	2,4%
80-20%	0,7-szerese	10,5%	6,3%	2,1%

A tanulószerveződésben a gyakorlati képzőnek meg kell határoznia azokat a **minden tanulóra egyformán érvényes szempontokat**, amelyek alapján a tanulmányi kötelezettségét eredményesen teljesítő tanuló juttatását a további félévekben megemeli. Az emelés mértéke függhet a tanuló tanulmányi eredményétől, gyakorlati eredményétől, a tanuló mulasztásától.

A gyakorlati képző szervezet a tanuló számára – a jogszabály alapján járó juttatásokon és kedvezményeken felül – **egyéb juttatásokat és kedvezményeket** is adhat (pl. prémium, hozzájárulás az állandó gyakorlati képzési helyre történő utazáshoz). Az ilyen nem kötelező juttatások tekintetében a tanuló szerződés tartalmazza a juttatás megjelölését, mértékét és a juttatás feltételeit.

Ha **teljesítési megbízott** közreműködésére kerül sor, a tanuló szerződésben rögzíteni kell a teljesítési megbízott szervezet megnevezését, székhelyén vagy telephelyén lévő gyakorlati képzési helyszínét vagy helyszíneit, adószámát, képviselőjének nevét, a tanuló teljesítési megbízotthoz történő átirányításának időtartamát.

A tanulói juttatások dokumentálása együttműködési megállapodás esetén

A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére csak az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára jár juttatás, amelynek havi összege nem lehet kevesebb a hónap első napján érvényes minimálbér 15%-ának 1,3 szorosánál (19,5%). A pénzbeli juttatás a tanuló részére minden megkezdett hét után jár.

Az együttműködési megállapodás alapján fizetendő pénzbeli juttatás összegét a mulasztott napok arányában csökkenteni kell, ha a tanuló a gyakorlatról igazolatlanul távol marad. A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére kifizetett tanulói pénzbeli juttatásra vonatkozóan nem kell alkalmazni a banki átutalással vagy fizetési számlára történő befizetéssel történő teljesítést.

A tanulói juttatások dokumentálása szakképzési munkaszerződés esetén

A szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett munkabér havi mértéke a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb **havi minimálbér legalább 60%-a**, de legfeljebb 100%-a. Amennyiben a duális képzőhely olyan képzésben résztvevő személlyel köt szakképzési munkaszerződést, **akinek a munkáltatója egy harmadik személy**, a munkabér a mindenkori **minimálbér legalább 30%-a, de legfeljebb 50%-a**. A munkabér megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló szakmai felkészültségét, tanulmányi eredményeit és az ágazati készségtanács által az adott szakmára vonatkozó javaslatában meghatározott mértéket.

A munkabért a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fizetési számlájára utólag, a tárgyhót követő hónap 10. napjáig történő átutalással kell teljesíteni.

A tanuló számára egyéb juttatásként a tanult szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatással azonos mértékben, de legfeljebb évente a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér mértékéig kell biztosítani. Az egyéb juttatásra a tanuló az általa ledolgozott napokra tekintettel arányosan jogosult, valamint juttatását, munkabérét az igazolatlan mulasztásával arányosan csökkenteni kell.

Ellenőrző kérdések

- Mi vagy ki határozza meg tanuló szerződés esetén a juttatás összegét?
- Csökkenteni kell-e a pénzbeli juttatását annak az igazolatlanul hiányzó tanulónak, aki együttműködési megállapodással rendelkezik?
- Mennyi a minimum összege a szakképzési munkaszerződés havi összegének?

7. A tanulószerveződés, együttműködési megállapodás és szakképzési munkaszerződés kötésének folyamata, módosítás, megszüntetés, felbontás

A tanulószerveződés kötésének folyamata

Az Szkt. átmeneti szabályai szerint 2020.május 31. előtt megkezdett képzésekhez kapcsolódó gyakorlati képzés megvalósítása kifutó rendszerben még tanulószerveződés keretében történik. A tanulószerveződést a duális képzőhely és a tanuló köti 4 példányban, országosan egységesen kialakított tanulószerveződés sablon alapján.

A tanulószerveződést a nyilvántartást vezető szerv (területi kamara) tartja nyilván. A tanulószerveződést, illetve a módosított szerveződés valamennyi példányát a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerveződés megkötését, módosítását követő **5 munkanapon belül** megküldi a nyilvántartást vezető szervnek, azaz a területi kamarának. A jogszabályi feltételeknek megfelelő és az érintettek által (szervezet, tanuló, törvényes képviselő) aláírt tanulószerveződés, tanulószerveződés módosítása a kamara **ellenjegyzésével válik érvényessé**, és a tanulószerveződésben, a tanulószerveződés módosításában megjelölt naptól **hatályos**.

Az aláírt és ellenjegyzett tanulószerveződés 1-1 példányát a területi kamara postai úton juttatja el a szervezet, a tanuló és az iskola részére.

A gyakorlati képzést szervező szervezet a **tanulószerveződés megszűnését** 5 munkanapon belül bejelenti a nyilvántartást vezető szervnek és a tanuló jogviszonya szerinti szakképző iskolának.

Tanulószerveződés kötése a szakgimnázium 11. és 12. évfolyamain is lehetséges. A szakgimnázium szakképzési évfolyamot megelőző 12. évfolyamán tanuló-előszerveződés is köthető.

Az online tanulószerveződés-kötés lehetősége

A képzést kezdeményező szervezet számára lehetőség nyílik tanulószerveződés-tervezet online rögzítésére az MKIK által működtetett ISZIIR-ben (www.isziir.hu). Az online rendszer használatával a tanulószerveződés-kötéssel kapcsolatos ügyintézés lényegesen egyszerűbbé és gyorsabbá válik. Ez a lehetőség ajánlott azoknak a képzőknek, akik több tanulót képeznek, illetve megfelelő humánerőforrással rendelkeznek.

Az együttműködési megállapodás kötésének folyamata

Az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés esetében a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola, és ebben a minőségében gyakorlati képzésért és a szakmai vizsgára történő felkészítésért is ő a felelős.

Együttműködési megállapodás **csak a 2020. május 31. előtt indított képzésekre vonatkozóan az alábbi feltételek legalább egyikének a teljesülése esetében** köthető:

- ha a gyakorlati képzésre előírt képzési idő kevesebb, mint a teljes képzési idő 40%-a,
- ha összefüggő szakmai gyakorlat megvalósítására kötik és a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola,
- ha a tanulók kiegészítő gyakorlati képzésre kötik a gyakorlati képzésre előírt képzési idő legfeljebb 40%-ában,
- ha a tanulók gyakorlati képzésére költségvetési szervnél kerül sor,
- vagy a tanuló gyakorlati képzésére tanulószerveződés nem köthető.

Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni, megkötése, módosítása a **területi kamara ellenjegyzésével** válik érvényessé.

Szakképzési munkaszerződés kötésének folyamata

A duális képzőhely a szakképzési tájékoztatási és információs központ keretében működtetett honlapon közlésezi a szakképzési munkaszerződés megkötésére általa biztosított lehetőségeket (duális képzőhely bemutatkozása, munkavégzés helye és feltételei, általa kínált feltételek meghatározása, elbírálásnál előnyt jelentő szempontok, jelentkezés módja és a közzététel időpontja).

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megkötését megelőzően a tanulók számára kiválasztási eljárást folytathat le.

A duális képzőhelynek a szakképzési munkaszerződés esetén rendelkeznie kell a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési programmal, amelyet az adott szakképző intézménnyel közösen alakít ki úgy, hogy az tartalmazza:

- a tananyagelemek oktatásának a szakképző intézmény és a duális képzőhely közötti megosztását
- a szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjait

A tanuló és a duális képzőhely között 2 példányban megkötött szakképzési munkaszerződésnek nincs országosan egységes sablonja, a benne foglalt tartalom a felek aláírásával válik hatályossá és érvényessé, ezért ellenjegyzésre sem kell benyújtani az illetékes területi kamara felé.

„12 fős” szabály

Régi kifutó rendszer esetében

Az egyéni vállalkozó, valamint a mikro- vagy kisvállalkozás egyidejűleg legfeljebb **12 hatályos tanulószerszódéssel rendelkezhet**, kivéve, ha a nyilvántartást vezető szerv igazolást állított ki számára arról, hogy más gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulónak nem tud gyakorlati képzőhelyet biztosítani.

Az igazolás a gyakorlati képző számára kerül kiadásra, amelynek birtokában 12-nél több hatályos tanulószerszódése is lehet egyszerre.

Ha a gyakorlati képzést folytató szervezetnek több tanműhelye vagy képzőhelye is van, akkor is 12 fő tanuló lehet nála egyidejűleg. A hatályos tanulószerszódések számába azonban nem kell beleszámítani a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókat

Az új szakképzési rendszer esetében

A törvény szerinti kis- és középvállalkozásnak minősülő duális képzőhely **12-nél több tanulóval és képzésben részt vevő személlyel a szakképzési munkaszerződés** megkötésének évét megelőző év átlagos statisztikai állományi létszáma legfeljebb **30 %-ig köthet** szakképzési munkaszerződést.

A „12 fős szabály” a kis-és középvállalkozásnál nagyobb vállalkozásokra nem vonatkozik.

Az **ágazati képzőközpont** és a **tudásközpont tekintetében** a megköthető szakképzési munkaszerződések számát az ágazati képzőközpont és a tudásközpont tagja által külön-külön és az ágazati képzőközpont, illetve tudásközpont által megköthető szakképzési munkaszerződések számának összeszámításával kell meghatározni.

Tanuló mulasztása

A tanuló mulasztását annál a szakirányú oktatást szervező szervezetnél igazolja, akinél a szakirányú oktatását teljesíti a tanulószerszódés és a szakképzési munkaszerződés esetében is.

Ha a tanulónak a **szorgalmi időszakban** teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő **20%-át**, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Amennyiben a tanuló szorgalmi időszakon kívüli **összefüggő** egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak **20%-át**, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak 5%-át.

Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles. Ha a tanuló mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, magasabb évfolyamba léphet.

Munka- és pihenőidő, mentesülés a rendelkezésreállási és munkavégzési kötelezettség alól

Tanulószerződés esetében

- A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót tanévenként azokban a tanévekben, amelyekben a **19. életévét** még nem tölti be, legalább **35 nap**, ezt követően legalább **30 nap** pihenőnap illeti meg.
- A pihenőnapot munkanapokban kell számítani. A pihenőnap kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet kiadásának rendjére.
- A gyakorlati képzésben részt vevő tanuló a tanulmányokat befejező komplex szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljából, a gyakorlati képzést szervező vagy folytató szervezettel történt megállapodás alapján gyakorlati képzésen vehet részt.
- A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót egy alkalommal legalább **10 nap** egyéni felkészülési idő illeti meg. Az egyéni felkészülési időt közvetlenül a komplex szakmai vizsga előtt és a gyakorlati képzés idejének terhére, összefüggően kell kiadni.

Szakképzési munkaszerződés esetében

- A tanuló ill. képzésben részt vevő számára legfeljebb kéthetes munkaidőkeretet lehet elrendelni.
- A tanuló ill. képzésben részt vevő számára rendkívüli munkaidő nem rendelhető el.
- A tanulót ill. a képzésben részt vevő személyt a **18. életévének** betöltése évének utolsó napjáig évente **45 munkanap**, ezt követően évente **30 munkanap** szabadság illeti meg.
- A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A nyári szünetben legalább **15 munkanap** szabadságot a tanuló, illetve képzésben részt vevő személy kérésének megfelelő időpontban egybefüggően kell kiadni.
- A tanuló mentesül a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól:
 - a közismereti oktatás időtartamára és olyan oktatási napokon, amikor a közösen kialakított képzési program szerint a szakképző intézmény feladata a szakirányú oktatásba tartozó tananyagelem leoktatása.
 - a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, melyen minden tanuló és képzésben részt vevő részvétele kötelező
 - a tanuló ill. képzésben részt vevő tanulmányok alatti és azt befejező vizsgája napján
 - minden olyan esetben, amikor a munkavállaló is mentesül a munkavégzés alól Érettségi **vizsgatárgyanként** – az érettségi vizsga napját is beleszámítva – **4 munkanapra** köteles a tanulót, illetve a képzésben részt vevőt mentesíteni a munkavégzési kötelezettsége alól.

A tanulót és a képzésben részt vevőt a szakmai vizsga előtt a szakmai vizsgára való felkészülés céljából egy alkalommal legalább **15 munkanap** egybefüggő felkészülési idő illeti meg, amelyet a *szakképző intézményben vagy a duális képzőhelynek a szakképző intézménnyel kötött megállapodása alapján vállalati képzőközpontban vagy a szakképzési centrum tulajdoni részesedésével rendelkező képzőközpontban kell eltölteni.*

A szakirányú oktatás (gyakorlati képzés) dokumentálása

A szakirányú oktatás (gyakorlati képzés) folytatásával kapcsolatos egyik legfontosabb adminisztratív teendő a szakmai tevékenységek dokumentálása (kifutó OKJ-s szakképesítések esetén **foglalkozási napló** vezetése). A duális képzőhelynek a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásával összefüggésben a regisztrációs és tanulmányi alapszerben rögzíteni kell:

- a szakmai tevékenységeket, annak helyszínét, ha az eltér a duális képzőhely nyilvántartásba vett székhelyétől vagy telephelyétől, a szakmai tevékenységre fordított időt
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy értékelését és
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részvételét és mulasztását a szakirányú oktatás során.

Tanulószerződés és együttműködési megállapodás esetén papír alapon is történhet a gyakorlati tevékenységek dokumentálása, melyhez a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által kidolgozott foglalkozási napló ajánlások a www.isziir.hu weboldalon megtalálhatóak

Jelenléti ív vezetése

A **jelenléti ív** vezetése a szakirányú oktatás dokumentálásához szorosan kapcsolódik. Pontos vezetése szükséges a tanulói hiányzások követéséhez, a szakirányú oktatás (gyakorlati képzés) napjainak megállapításához.

Egyéb dokumentációk

- A tanuló **rendszeres orvosi alkalmassági vizsgálatáról** a képzési idő alatt a szakirányú oktatás (gyakorlati képzés) szervezőjének kell gondoskodnia. A vizsgálatot a szakirányú oktatás (gyakorlati képzés) megkezdése előtt, illetve jogszabályban meghatározott rendszerességgel kötelező elvégezni.
- A tanulót vagy képzésben részt vevőt a szakirányú oktatást (gyakorlati képzést) szervezőnek a szakmai tevékenységgel összefüggő munkavédelmi oktatásban kell részesíteni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva a **munka-**, és a **tűzvédelmi naplóban**, írásban kell rögzíteni.
- A tanulókat a munkavállalókkal azonos módon el kell látni – a tevékenység jellegének megfelelően előírt – egyéni **védőeszközzel**, és szükség szerint védőtallal is.
- A gyakorlati képzésen részt vevő tanuló részére a gyakorlati képzés szervezője – a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére – **felelősségbiztosítást köteles** kötni. **Szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanuló esetén a felelősségbiztosítás megkötésének kötelezettsége a duális képzőhelyet terheli.**

Az együttműködési megállapodás, tanulószerződés vagy szakképzési munkaszerződés módosítása

Az együttműködési megállapodás módosítása

Az együttműködő megállapodást a felek csak közös megegyezéssel módosíthatják.

Az együttműködési megállapodást módosítani kell:

- a tanulói létszám változása,
- együttműködő felek közötti további feladatok, kötelezettségek módosulása,
- a gyakorlati képzési költségek felek közötti viselésének, megosztásának és átadásának módjában történt változás esetén.

Az együttműködési megállapodást nem kell módosítani, ha a tanuló képzése véget ért. Az együttműködési megállapodás megszüntetéséről és módosításáról a felek értesítik a területileg illetékes kamarát.

A tanulószerveződés módosítása, javítása

A tanulószerveződést a tanuló (kiskorú tanuló esetében a szülő/gyám hozzájárulásával) és a szervezet csak közös megegyezéssel vagy egyezséggel, írásban módosíthatja. A tanulószerveződés módosítását a gyakorlati képzést ellátó szervezet köteles a területi kamarának beküldeni ellenjegyzésre.

A tanulószerveződést módosítani kell, ha a szerveződéses feltételekben a felek jogait vagy kötelezettségeit érintő lényeges változás történik (képzés várható befejezése, képzőhelyváltozás, pénzügyi juttatásban vagy annak egységes szempontrendszerében történő változás).

Nem kötelező módosítani a tanulószerveződést,

- ha a tanulószerveződés adataiban változás áll be, de az nem érint jogokat és kötelezettségeket (telefonszám, fax, e-mail cím, lakcím, gyakorlati képzésért felelős adatainak változása);
- ha a szervezet jogutódlással szűnik meg.

A tanulószerveződést javítani kell, ha már a tanulószerveződés hatályba lépésekor valamely adat hibásan került feltüntetésre a tanulószerveződésben (elírás, helytelen információ, tévesen feltüntetett adat). Javítást minden példányon meg kell tenni.

A szakképzési munkaszerveződés módosítása

A szakképzési munkaszerveződés módosítását és felmondását írásba kell foglalni. A szakképzési munkaszerveződés tartalmát a felek közös megegyezéssel módosíthatják. A szakképzési munkaszerveződésre - ha az Szkt. eltérően nem rendelkezik - az Mt.-nek a munkaszerveződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy munkáltató alatt a duális képzőhelyet, munkavállaló alatt a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt kell érteni.

Nem kell a tanuló, illetve a törvényes képviselőjének beleegyezése

- a) a munkabér Szkr. rendelet szerinti mértékben történő megállapításához,
- b) a munkavégzés helyének kizárólag a település, a fővárosban a kerület területén belüli megváltoztatásához.

A tanulói jogviszony szünetelése

A tanulói jogviszony szünetelése alatt a *tanulószerveződésből* vagy szakképzési munkaszerveződésből eredő jogok és kötelezettségek nem illetik meg és nem terhelik a feleket. A tanulói jogviszony szünetelése alatt a tanuló tanulói pénzügyi *juttatásra* vagy munkabérre és egyéb juttatásra nem jogosult.

A jogviszony szünetelésének kezdetéről és végéről a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a duális képzőhelyet.

A tanulószerveződés vagy szakképzési munkaserveződés megszűnése és megszüntetése

A tanulószerveződés vagy szakképzési munkaserveződés megszűnése

Tanulószerveződés megszűnik

- A tanuló a befejező szakképző évfolyamot sikeresen teljesíti, **komplex szakmai vizsga utolsó napján**.
- A szakképző iskolából való **kizárással**, vagy a tanulói jogviszonyának **megszűnésének napján**.
- A gyakorlati képzést szervező szervezet **jogutód nélküli megszűnésének napján**.
- A szakirányú oktatásban való részvételtől eltöltő határozat véglegessé válásának napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat **közlésének napján**.
- A tanuló halála napján.

Szakképzési munkaserveződés megszűnik

- A szakmai vizsga sikeres letétele **hónapjának utolsó napján**.
- A tanulói ill. a felnőttképzési jogviszony megszűnésétől számított **30. napon**, ha a tanuló vagy képzésben részt vevő tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja.
- A duális képzőhely **jogutód nélküli megszűnése napján**.
- A szakirányú oktatásban való részvételtől eltöltő határozat véglegessé válásának napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat **közlésének napján**.
- A tanuló ill. képzésben részt vevő halála napján.

A tanulószerveződés vagy szakképzési munkaserveződés megszüntetése

A szerződő felek szándékától függő megszüntetés esetei és időpontja:

- közös megegyezéssel történő megszüntetés esetén a közös megegyezésben megjelölt napon,
- felmondás esetén a felmondás közlésétől számított 15. napon,
- azonnali hatályú felmondás esetén az azonnali hatályú felmondás közlésének napján.

A **közös megegyezéssel történő megszüntetést** és a **felmondást** írásban kell közölni és tájékoztatást kell róla adni a szakképző iskolának (tanulószerveződés esetén még a nyilvántartást vezető szervnek is).

Tanulószerveződés esetén bármelyik fél (rendes) **felmondással** akkor mondhatja fel a *szerződést* ha más gyakorlati képzést szervezőnél a tanuló tanulószerveződéssel történő foglalkoztatása biztosított.

A tanuló a *tanulószerveződést* vagy szakképzési munkaserveződést jogszabálysértésre hivatkozva a jogszabálysértés pontos megjelölésével **azonnali hatályú felmondással** felmondhatja.

A *tanulószerveződést* vagy szakképzési munkaserveződést **azonnali hatályú felmondással** bármelyik fél megszüntetheti,

- ha a másik fél a *tanulószerveződésben* vagy szakképzési munkaserveződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi,
 - vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a *tanulószerveződés* vagy szakképzési munkaserveződés fenntartását lehetetlenné teszi,
- és emiatt lehetetlenné válik, vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló szakmai vizsgára történő felkészülése, vagy a gyakorlati képzés/szakirányú oktatás további biztosítása a tanuló vagy a képzésben részt vevő részére.

A gyakorlati képzést szervező szervezet vagy duális képzőhely azonnali hatályú felmondással abban az esetben is megszüntetheti a tanulószerveződést, vagy szakképzési munkaszerződést, ha a szakképző iskola a tanulót vagy a képzésben részt vevőt a képzési idő/szakirányú oktatás időtartama alatt másodszor utasította a szakképzési évfolyam megismétlésére.

A gyakorlati képzést szervező szervezet vagy duális képzőhely a felmondását és az azonnali hatályú felmondást **köteles indokolni**, az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás és az azonnali hatályú felmondás indokának valóságát és okszerűségét a duális képzőhelynek kell bizonyítania.

A felek a felmondással és az azonnali hatályú felmondással szemben a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhatnak. A keresetnek a felmondás és az azonnali hatályú felmondás végrehajtására nincs halasztó hatálya. A szakképzési munkaszerződés esetén a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményére az Mt. 82. §-át és 84. §-át kell alkalmazni azzal, hogy nincs helye a munkaviszony helyreállításának.

A tanulószerveződés vagy szakképzési munkaszerződés megszüntetésének lehetősége fennállhat **igazolatlan hiányzások** esetében. A jogszabály nem határozza meg az igazolatlan hiányzás azon mértékét, amely esetén a felek az azonnali hatályú felmondás lehetőségével élhetnek, ugyanis a hiányzások mértéke, oka, a tanuló vagy a képzésben részt vevő hozzáállása mindig csak egyedi esetben vizsgálható. Lehet a tanuló vagy a képzésben részt vevő igazolatlan hiányzásának mértéke olyan, amely miatt a tanulói jogviszonya vagy felnőttképzési jogviszonya még nem szűnik meg, de a gyakorlati képzés eredményes folytatása lényegében lehetetlen.

A gyakorlati képzést szervező szervezetnek vagy duális képzőhelynek a tanulószerveződés, vagy szakképzési munkaszerződés megszűnéséről illetve megszüntetéséről **értesíteni kell** a szakképző intézményt. A gyakorlati képzést szervező szervezet vagy duális képzőhely a tanulószerveződés, vagy szakképzési munkaszerződés megszűnésekor a tanuló részére **igazolást köteles kiállítani** a gyakorlati képzésben/szakirányú oktatásban eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati/szakmai ismeretekről.

Ellenőrző kérdések

- A szakirányú oktatással összefüggésben milyen adatokat kell rögzítenie a duális képzőhelynek a regisztrációs és tanulmányi alrendszerbe?
- Mikor szűnik meg a tanulószerveződése annak a tanulószervezővel rendelkező tanulóknak, aki a befejező szakképző évfolyamot sikeresen teljesíti?
- Milyen mértékű hiányzás esetén kötelezhető évismétlésre a tanulószervezővel vagy szakképzési munkaszerzővel rendelkező tanuló?
- Hány munkanap egybefüggő felkészülési idő illeti meg a szakmai vizsga előtt - arra történő felkészülés céljából – a szakképzési munkaszerzővel foglalkoztatott tanulót?
- A szerződő felek szándékától függően milyen módokon szüntethető meg a tanulószerveződés vagy szakképzési munkaszerződés?

A duális képzést befolyásoló jogszabályi háttér, irányadó jogszabályok

- 1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2019. évi CXII. törvény a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő módosító és hatályon kívül helyező rendelkezésekről
- 3/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő módosító és hatályon kívül helyező rendelkezésekről
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- 2013. évi LXXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésnek támogatásáról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról,
- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről
- 2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről
- 2011. évi CLVI. törvény egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
- 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
- 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról
- 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
- 280/2011. (XII. 20) Korm. rendelet a gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető gyakorlati képzési normatívák mértékéről és a csökkentő tétel számításáról
- 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központtról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A jogszabályok többször is módosultak, ezért kizárólag a mindenkor hatályos változat alkalmazandó.

Esetpéldák a szakképzés területéről

1. példa: Új tanuló gyakorlati képzőhelyen szituáció

Szituáció: Megkeresi Önt a vállalkozásában egy tanuló, hogy a gyakorlatát az Ön által üzemeltetett képzőhelyen töltené. Jelenleg 15. évfolyamos tanuló, , sikeres szakmai érettségit tett, s az ágazathoz tartozó egyik szakképesítés megszerzése érdekében, az 1 éves képzéshez kötelezően előírt gyakorlatához keres duális képzőhelyet magának. Hallottak a szakképzés átalakításáról, de nem tudják, hogy tanuló szerződés vagy szakképzési munkaszerződés vonatkozik-e a tanulóra? Milyen módon oldaná meg a fennálló helyzetet?

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként tudja, ha a tanuló 2020. május 31-ét megelőzően már tanulói jogviszonnyal rendelkezett, akkor az ő esetében a kifutó szakképzési rendszer szabályai a meghatározóak, így ezzel a tanulóval tanuló szerződést lehet kötni. Ön megállapodik a tanulóval a pénzbeli juttatásban, valamint annak félévi emelési szempontrendszerében, s felveszi a tanuló szerződés kötéséhez szükséges adatokat is, (pl.: személyes adatai, oktatási azonosítója és a tanulói juttatás kifizetése miatt bankszámla szám.) A vállalkozás és a tanuló adatokkal kitöltött tanuló szerződését mindkét fél aláírását követően 4 példányban juttatja el a területileg illetékes kamara felé ellenjegyzésre.

2. példa: Gyakorlati képzésen történt mulasztás pótlásával kapcsolatos szituáció

Szituáció: Ön gyakorlati oktató, az egyik tanuló szerződéses tanulója rendszeresen hiányzik a gyakorlati képzésről és nem tudja ezt elfogadható módon igazolni. A hiányzást jelezte az iskola felé és a szülőket is tájékoztatta. Szülői ráhatásra a diák pótolni szeretné a 40 óra hiányzását, mivel közeleg a téli szünet és a félév vége. Milyen módon oldaná meg a fennálló helyzetet?

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként helyesen járt el, amikor értesítette az intézményt, hiszen ez törvényben meghatározott kötelezettsége. Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés – az összefüggő szakmai gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével – csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg. Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt szakmai gyakorlat igazolatlan mulasztásának pótlása esetén szervezhető csak meg. A szituációból kiderül, hogy közeledik a téli szünet, így lehetőség lesz pótolni az igazolatlan hiányzásokat. Mindenképpen szem előtt kell tartania, hogy a pótlás ideje alatt is szükséges vezetni a foglalkozási naplót, jelenléti ívet és fel kell tüntetni, hogy pótlás miatt kerül megszervezésre a gyakorlat. Természetesen a tanuló védelme érdekében továbbra is be kell tartani a jogszabály által meghatározott korlátokat, pl. reggel 6 és este 10 óra között szervezhető a gyakorlat, a kiskorú tanuló legfeljebb napi 7 órát, nagykorú tanuló pedig legfeljebb napi 8 órát tölthet gyakorlaton és a két gyakorlati idő között 16 órának el kell telnie.

3. példa: Új telephely szituáció

Szituáció: A vállalat, ahol gyakorlati oktatóként is dolgozik, új üzletet, másik telephelyet létesít a szomszédos településen. Miután az elmúlt időszakban sok pozitív tapasztalat volt - a meglévő telephelyen - a tanulók oktatásával kapcsolatban, az új üzletben is szeretnének tanulót foglalkoztatni. A cégvezető Önt kéri meg, hogy segítse a duális képzésbe történő bekapcsolódást. Milyen módon oldaná meg a fennálló helyzetet?

Megoldás: Gyakorlati oktatóként tudja, hogy ha a vállalata egy újabb telephelyen is kíván tanulókkal foglalkozni, arra vonatkozóan is, nyilvántartásba vételi kérelmet kell benyújtania az illetékes területi kamara felé. A kérelem beérkezése után a kamara egy helyszíni szemle során szakértők bevonásával győződik meg a tárgyi és személyi feltételek meglétéről.

Amennyiben a gyakorlati képzőhely feltételei megfelelnek az előírásoknak, nyilvántartásba veszi a gyakorlati képzést szervező szervezetet és ezt követően köthető tanulószerveződés vagy szakképzési munkaszerveződés.

4. példa: Tanulószerveződés felmondása szituáció

Szituáció: Az Önök vállalkozásánál gyakorlati oktatásban résztvevő tanuló megkeresi Önt, mint gyakorlati oktatót, hogy a továbbiakban másik cégnél szeretné folytatni a gyakorlatát. Az elhatározásától nem lehet eltéríteni. Milyen módon oldaná meg a fennálló helyzetet?

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként tudja, hogy a tanulószerveződés felmondással megszüntethető, amennyiben a tanuló igazolni tudja, hogy a gyakorlata egy másik duális képzőhelynél biztosítva lesz. A felmondást írásba kell foglalni, így a kamara honlapjáról letöltött nyomtatványt kitöltve Ön és a már nagykorú tanuló is aláírja a dokumentumot. A felmondásról a tanuló elméleti képzését biztosító intézményét és a kamarát is tájékoztatja, ahogy azt a jogszabályok előírják. A tanulószerveződés megszűnésekor kötelezően kitöltendő **igazolást is kiállítja, ami tartalmazza** a tanuló gyakorlati képzésben eltöltött idejét és a megszerzett gyakorlati ismereteket és a tanuló részére az egyéb kilépő dokumentumokkal átadja.

5. példa: Csökkentett tanulói juttatás szituáció

Szituáció: A tanulószerveződéssel rendelkező kiskorú tanuló gyámja felháborodottan keresi meg Önt, mint gyakorlati oktatót a képzőhelyen. Arra panaszkodik, hogy a tanulói juttatás nem felel meg a tanulószerveződésben foglaltaknak. A tanuló az előző hónaphoz képest nagyságrendileg kevesebb juttatást kapott. Milyen módon oldaná meg a fennálló helyzetet?

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként tudja, hogy a tanuló juttatásának csökkentése abból adódhat, hogy a diák igazolt vagy igazolatlanul hiányzott az adott hónapban. A jelenléti ívet és a foglalkozási naplót megnézve gyorsan ki is derül, hogy a tanuló több alkalommal ellógott a gyakorlatról és hiányzását nem tudta igazolni. Tájékoztatja a szülőt az igazolatlan hiányzásról és felhívja figyelmét a jogszabályban foglaltakra, hogy a tanulói juttatást az igazolatlan mulasztások arányában csökkenteni kell, ebből adódott a vélt hiány. Felhívja a szülőt és a tanuló figyelmét arra is, hogy az igazolatlan hiányzást a tanulónak pótolnia kell, mert ha a hiányzása mértéke eléri a 20%-ot, évismétlésre kötelezhető.

6. példa: Együttműködési megállapodással kapcsolatos szituáció

Szituáció: Szakgimnázium 2/11. évfolyamos tanulója megkeresi Önt, hogy a 140 órás nyári gyakorlatát az Önök cégénél szeretné eltölteni. Nem tudja, hogy milyen formában zajlik az oktatás, de a pénzbeli juttatásról is szeretne tájékoztatást kapni. Tájékoztassa a diákot a gyakorlati oktatás lehetőségeiről!

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként tudja, hogy a szakgimnáziumi 2/11. évfolyamán a nyári gyakorlat idejére csak együttműködési megállapodás köthető. Aláírja a tanuló befogadó nyilatkozatát és kéri, hogy tájékoztassa az elméleti képzését biztosító iskolát a befogadásról. A cég és az iskola adatai kellenek az együttműködési megállapodás megkötéséhez és mind két fél aláírása is szükséges. Mivel duális képzőhelyként már szerepelnek a kamarai nyilvántartásban, a folyamat gyorsabban lezajlik majd. Az aláírt együttműködési megállapodást még ellenjegyzésre is be kell küldeni a területileg illetékes kamarához, mivel a kamarai ellenjegyzéssel válik érvényessé a megállapodás. Tájékoztítja a diákot, hogy mivel kiskorú, a munkavégzése a napi 7 órát nem haladhatja meg, így a 140 órás gyakorlat 20 napot, azaz 4 egész hetet vesz igénybe. A tanulói juttatás havi mértéke a mindenkori minimálbér 19,5%-a, Mivel a juttatás együttműködési megállapodás esetén minden megkezdett hétre jár és a tanuló 4 egész hetet tölt, ekkora összeget kap majd a gyakorlat befejeztével.

7. példa: Köztes ellenőrzés szituáció

Szituáció: Vállalkozásukban több szakmában is régóta oktatnak tanulókat. Hivatalos értesítést kap a területileg illetékes kamarától, hogy ún. köztes ellenőrzés keretében, helyszíni szemle során, előre egyeztetett időpontban ellenőrzik képzőhelyüket. Milyen módon készül elő az ellenőrzésre?

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként tudja, a vizsgálat célja az, hogy a gyakorlati képzést folytató szervezet – jelen esetben az Önök vállalkozása – továbbra is megfeleljen a jogszabályokban előírt személyi és tárgyi feltételeknek, a képzéssel összefüggő kötelezettségeiket teljesítik-e, továbbá annak ellenőrzése, hogy betartják-e a jogszabályokban a képzés tartalmára vonatkozó előírásokat. Az ellenőrzéshez előkészíti a szakképzési dokumentációt, mint pl.: a tanulói juttatás kifizetését igazoló pénzügyi dokumentumot, foglalkozási naplót, jelenléti ívet, a munka-, baleset- és a tűzvédelmi naplót.

8. példa: Szakképzés új rendszerére vonatkozó szituáció

Szituáció: Az Önök cégéhez új Kolléga érkezik. Az új alkalmazottnak más irányú végzettsége van, de gyorsan tanul és ügyes. Az Ügyvezető úgy dönt, beíratja az új Kollégát szakmát tanulni, aki a gyakorlatát akár a cégnél is is tölthetné. Bizonytalan a rendszer változása miatt ezért Önhöz fordul segítségül. Milyen tájékoztatást ad az ügyvezetőnek?

Megoldás: Gyakorlati oktatóként tudja, hogy az új szakképzési rendszer nagyobb rugalmasságot és átjárhatóságot biztosít a munkaerőpiacról az iskolarendszerbe, így felnőttként is lehetőség van két szakma és egy szakképesítés ingyenes megszerzésére. Erre kizárólag iskolai rendszerű szakképzésben van lehetőség, ez azonban nem jelenti, hogy a felnőtteknek vissza kell ülni az iskolapadba. A kellő rugalmasság biztosítása érdekében a szakmai oktatás a felnőttek esetében általában nem nappali rendszerű képzés formájában, csökkentett időtartamban történik. Tehát a Kolléga meg tudja kezdeni tanulmányait, és mivel a vállalkozás duális képzőhely, így a gyakorlatot is Önöknél töltheti. Arra is felhívja a figyelmet, hogy a képzési idő – a hasonló munkakörben megszerzett szakmai tudás figyelembevételével – akár negyedére is csökkenhet, így a Kolléga és a Cég is jól járhat a képzéssel.

9. példa: Szakképzési munkaszerződés szituáció

Szituáció: Technikumi oktatásba felvételt nyert tanuló az első félévben azzal a kéressel keresi fel az Önök vállalkozását, hogy nyártól szakképzési munkaszerződés keretében szeretné a gyakorlatát tölteni ott. Az interneten olvasta, hogy a bérminimum 60%-a jár részére havonta, ha megkezdí a gyakorlatát. Tájékoztassa a diákot a lehetőségeiről!

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként tudja, hogy a technikum első 2 évfolyamán még ágazati alapoktatás folyik, így tájékoztatja a diákot, hogy legkorábban a 2. év végét követően, sikeres ágazati vizsga birtokában kezdheti meg gyakorlatát, s csak az őszi időszaktól. Azt is elmondja számára, hogy téves információval rendelkezik, mert a szakképzési munkaszerződés esetén a mindenkori minimálbér 60%-a a minimum adható bér és nem a garantált bérminimumhoz van igazítva.

10. példa: Szakképzési munkaszerződés kötelezettségei szituáció

Szituáció: Felkeresi az Önök vállalkozását egy tanuló, aki 2020. szeptember 1-jét követően kezdte meg tanulmányait szakácsként és gyakorlati helyet keres magának. Az iskolában azt a tájékoztatást kapta, hogy gyakorlatát csak munkaszerződéssel töltheti le duális képzőhelyen. Bizonytalan a kapott információkban, nincs tisztában a szakképzési munkaszerződéssel járó kötelezettségeivel. Tájékoztassa a diákot kötelezettségeiről!

Megoldás: Ön gyakorlati oktatóként tudja, hogy a szakképzési munkaszerződés megkötésével a tanuló elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerinti részvételre. Tájékoztatja a tanulót, hogy a duális képzőhely – esetében az Önök vállalkozásának - képzési rendjét meg kell tartani és a képzésre vonatkozó utasításait végre kell hajtani. Tehát időben kell érkezni a szervezett gyakorlatra és az esetleges mulasztását igazolnia kell, mivel a létrejövő szerződés munkaviszonynak minősül. Ebből következően a duális képzőhelyen a felnőtt munkavállalókra vonatkozó előírásokat és kötelezettségeket a tanulónak is kötelessége betartani. A sikeres közös munka érdekében a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat szintén be kell tartania, és nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel a duális képzőhelynek jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné. A közös cél érdekében a legfontosabb vállalás a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelő elsajátítása.